

zahájena v řízení nesporném (Viz Dr. Neumann, komentář k c. ř. s., I. svazek, strana 136 a násl., Dr. Heinrich Horten, Die Jurisdiktionsnorm und ihr Einführungsgesetz, str. 205 a násl., Dr. Fierich, Unzulässigkeit des Rechtsweges, str. 5 a násl. a Dr. Václav Hora, čsl. civilní právo procesní, díl I., § 8 str. 30 a násl.). Odstavcem druhým §u 5 zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n. byla vyslovena pouze časově omezená nežalovatelnost určitých nároků, nikoliv nepřipustnost pořadu práva ve smyslu §u 42 j. n., který o takové časově omezené nežalovatelnosti vůbec nemluví. Jinak by se měla věc, kdyby se jednalo o časově omezenou nežalovatelnost proto, že prozatím jest příslušným správní úřad, jak na př. ve sporech z poměru čeledního, které patří za jeho trvání a do 30 dnů po jeho zrušení před správní úřady. Také vládním nařízením ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. o přerušování sporů o splnění peněžitých závazků ve starých korunách v poměru k republice Rakouské bylo ustanoveno, že tyto závazky nemohou býti po dobu platnosti tohoto nařízení soudně vymáhány. Také tím nebyla vyslovena časově omezená nepřipustnost pořadu práva. Překročení tohoto předpisu má pouze za následek, že dotyčná žaloba z úřední moci má býti pro tentokrát odmítnuta. (Viz výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 26. dubna 1921, čís. 10 věstníku). Jelikož zde není zmatečnosti, pro kterou odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudce a řízení mu předcházející, bylo napadené usnesení zrušiti a uznati, jak se stalo.

Čís. 5711.

Návrh v žalobě o plnění na zjištění předurčujícího právního poměru dlužno posuzovati podle §u 236 c. ř. s., nikoliv podle §u 228 c. ř. s.

Třebas byl prodatel slepým, nevyhledává se formy notářského spisku ku sepsání prozatímní smlouvy, jež byla pouhým potvrzením kupní smlouvy, dojednané ústně.

V tom, že prodatel odprodal ze svého pozemku v Čechách stavební místa, ač neměl k tomu svolení podle stavebního řádu ze dne 14. února 1889, čís. 5 z. zák. pro Čechy, nelze spatřovati uvedení v omyl.

(Rozh. ze dne 2. února 1926, Rv I 1242/25.)

Žalobce, slepec, prodal žalovanému část parcely v Čechách a, ježto žalovaný zdráhal se smlouvu dodržeti, vytýkáje mimo jiné, že nebyl o smlouvě sepsán notářský spis, domáhal se žalobce zjištění, že kupní smlouva jest po právu a že žalovaný jest povinen zapraviti všechny poplatky ze smlouvy a žalobci zaplatiti zbytek kupní ceny. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Co do právního posouzení věci v první řadě vytýká dovolatel, že nebyla určovací žaloba na místě, že žalobce nikde neprokázal, ba že se ani

nepokusil dokázati, že má právní zájem, by byl právní poměr mezi ním a žalovaným co nejdříve zjištěn. Než z celého sporu a zejména ze žalobní prosby plyne, že nejde o žalobu určovací dle §u 228 c. ř. s., jak za to mají nižší soudy, nýbrž o žalobu na plnění, jež jest arcit' spojena s návrhem na zjištění předurčujícího právního poměru, na kterém žalobce zakládá svou další prosbu a na němž závisí nárok na plnění. Takový samostatně neuplatňovaný nárok určovací dlužno posuzovati dle §u 236 c. ř. s. a nikoli dle §u 228 c. ř. s., neboť nezáleží na tom, zda byl učiněn žalobcem již v žalobě, či teprve za sporu. Pro tento návrh se nevyžadují podmínky žaloby určovací a netřeba se proto zvláště zabývati otázkou, zda má žalobce právní zájem na bezodkladném zjištění tohoto právního poměru. Námitka, ještě v dovolání uváděná, že prozatímní smlouva ze dne 20. ledna 1924, pro nedostatek formy notářského spisu, i když jest žalobce úplně slepým, jest dle §u 1 lit. e) zákona ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák. a §u 883 obč. zák. neplatna, nepadá na váhu, jelikož jest nižšími soudy zjištěno, že tohoto dne byla dojednána ústně kupní smlouva, jak ji žalobce ve sporu uplatňoval, takže je prozatímní smlouva, ostatně jen žalovaným podepsaná, pouhým potvrzením ústní smlouvy, důkazem, že a jakého obsahu byla ústní smlouva v hlavních člancích vyjednána. K platnosti této listiny, ještě k tomu bez podpisu žalobcova, nelze ovšem vyžadovati formu notářského spisu. Pokud odvolací soud ve svých důvodech mluví o tom, že po sepsání kupní smlouvy ve formě notářského spisu musí žalovaný předložiti pláňky na rozdělení pozemku vyhotovené dle popisu ve spisech obsaženého, nemá tento názor odvolacího soudu významu pro rozhodnutí věci, to tím méně, když ve sporu se o této povinnosti mezi stranami nejednalo, a tak nestala se vůbec předmětem přednesu. Vytýká-li dovolatel dále, že k hotové smlouvě nedošlo pro nedostatek určitého a srozumitelného projevu, neprovádí touto výtka uplatňovaný důvod dovolací nesprávného právního posouzení věci po zákonu, jelikož nevychází ze zjištění nižších soudů a přehlíží, že dal ihned závdavkem 3.000 Kč, nehledíc ani k tomu, že tak zv. prozatímní smlouvu i sám podepsal. Dle zjištění odvolacího soudu koupil dovolatel od žalobce z jeho pole č. kat. 349/3 v R. na té straně, kde je kovárna P-ova, jednak část podél obecní cesty č. kat. 961 v šířce 10 m, na níž je projektována nová ulice, jednak polovici zbývající po oddělení právě uvedené části pole č. kat. 349/3, přiléhající hned k nově projektované ulici a to jeden čtvereční sáh za 40 Kč, při čemž se mu žalobce zavázal, že bude jeho polovice na horním konci 14 m široká. Tímto způsobem byly jak předmět kupní smlouvy tak i kupní cena dostatečně určeny (§ 1053 obč. zák.) a žalobce mimo to svému závazku také vyhověl; vždyť bylo dále zjištěno, že polovice naň připadající měří na horním konci 14.45 m a na dolním konci (do polí) 9.45 m. Pokud konečně uvádí dovolatel, že byl žalobcem uveden v podstatný omyl, když odprodával na svém pozemku stavební místa, nemaje k tomu svolení dle stavebního řádu a tak porušil ustanovení §§ 5, 6, 10, 21 a 40 staveb. řádu pro Čechy (zákon ze dne 14. února 1889, čís. 5 zem. zák.), tu se podotýká, že §§ 5 a 6 cit. zák. týkají se regulačních plánů, o něž jest se postarati obci, § 10 cit. zák. jedná o rozdělení pozemků na stavební mí-

sta, což se státi má před žádostí za povolení ku stavbě a §§ 21 a 40 cit. zákona týkají se stavebního úřadu, jak se má zachovati a dbáti toho, by nebylo se stavbou započato před vytýčením stavební čáry. Tato ustanovení nejsou na překážku, by žalobce svůj pozemek na stavbu nerozprodal, naopak jest na kupujícím, by se přesvědčil, zda vzhledem na polohový plán se hodí koupený pozemek za stavební místo. Není tedy ani tato námitka, že byl dovolatel žalobcem uveden v omyl, opodstatněna.

Čís. 5712.

Byla-li v pozůstalostním řízení pohledávka popřena pouze některým (některými) z dědiců, stačí, byla-li žaloba o pohledávku podána na pozůstalost zastoupenou popřevším (popřevšími) dědici.

Byla-li za sporu žalovaná pozůstalost odevzdána, nelze spatřovati zmatečnost v tom, že bylo i nadále v řízení pokračováno proti pozůstalosti, leč že by pozůstalost nebyla zastoupena ani advokátem ani jinou osobou opatřenou plnou mocí procesní.

(Rozh. ze dne 2. února 1926, Rv I 1616/25.)

Žalobu, již domáhala se na pozůstalosti po svém otci vyplacení věna, podala žalobkyně na pozůstalost zastoupenou zůstavitelovou vdovou, jež jediná z dědiců popírala zažalovanou pohledávku v pozůstalostním řízení. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání především vytýká napadenému rozsudku zmatečnost, proto že jednak v první stolici rozhodl soud, který ani výslovnou dohodou stran nemohl se státi příslušným pro tuto právní rozepři, jednak že žalovaná strana v řízení nebyla zastoupena. Tím uplatňuje dovolání dovolací důvod ve smyslu §u 503 čís. 1 c. ř. s. a §u 477 čís. 3 a 5 c. ř. s., než neprávem. Otázka příslušnosti dovolaného soudu byla srovnalými usneseními nižších soudů již právoplatně vyřízena v ten rozum, že dovolaný soud příslušným jest, a pokud se týče dále uplatňované zmatečnosti, jest pozůstalost řádně zastoupena oněmi pokud se týče oním dědicem, jenž žalobní nárok popírá, což v tomto případě činí právě jen pozůstalá vdova, opět provdaná F-ová, neboť jen od dědice, žalobní nárok popírajícího lze očekávati účinnou procesualní činnost ve prospěch pozůstalosti (sb. n. s. víd. čís. 1771 sb. n. s. čís. 566, 2758). Pokud dovolání poukazuje k tomu, že pozůstalost již odevzdanou žádný z přihlásivších se dědiců nemůže zastupovati, protože jí tu není, a že proto »zmatečnost tu byla v době nastalého odevzdání,« čimž asi míní, že zmatečným jest řízení, pokud v něm bylo pokračováno po právoplatném odevzdání pozůstalosti, má dovolání pravdu pouze v tom, že pozůstalost jako právní podmět zaniká právoplatným odevzdáním a že tím pozbývá procesní způsobilosti. Ale jinak nelze přisvědčiti dovolání, jelikož v době, kdy